

ISIRI

15110

1st. Edition

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۵۱۱۰

چاپ اول

مداخلات پرستاری - تزریق داخل رگی
فلوئورواوراسیل - آیین کار

**Nursing care – Intravenous Injection of
Fluorouracil- Code of Practice**

ICS: 11.020

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« مداخلات پرستاری - تزریق داخل رگی فلئورو اوراسیل - آیین کار »

رئیس:

میرزا بیگی، غضنفر
(کارشناس ارشد کارافرینی)

دبیر:

سالمی، صدیقه
(کارشناس ارشد پرستاری)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

اعلاء، مریم
(کارشناس ارشد آموزش پزشکی)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

پروین، لیلی
(کارشناس ارشد پرستاری)

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه

شیوا، حیدری
(کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

رضوی، سیده مریم
(کارشناس پرستاری)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

سنجری، مهناز
(کارشناس ارشد پرستاری)

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

سیدالشهدایی، مهناز
(کارشناس ارشد)

پرستار بخش آی سی یو اورژانس بیمارستان نمازی شیراز

فاطمه، شیرازی
(کارشناس ارشد پرستاری)

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

عالیخانی، مریم
(کارشناس ارشد پرستاری)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

مصطفوی، اشرف
(کارشناس ارشد پرستاری)

مدیر پرستاری بیمارستان میلاد

نساچ، زهرا
(کارشناس ارشد پرستاری)

فهرست مندرجات

صفحه	فهرست
ب	آشنایی با مؤسسه استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
و	پیش گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۴ اهداف مداخله ای
۲	۵ حداقل وسایل مورد نیاز
۳	۶ روش انجام کار
۴	۷ شرایط انجام کار
۵	۸ شرایط ارائه دهنده خدمت
۵	۹ نکات آموزشی
۷	پیوست الف- الزامی - حقوق مددجو / بیمار
۸	پیوست ب- الزامی - منشور حقوق بیمار/ مددجو در ایران
۱۲	پیوست پ- الزامی - فرم رضایت آگاهانه جهت انجام شیمی درمانی

پیش گفتار

استاندارد " مداخلات پرستاری - تزریق داخل رگی فلونئورواوراسیل - آیین کار " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط به موجب بند ۵ ماده ۳ قانون سازمان نظام پرستاری مصوب ۸۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی توسط سازمان نظام پرستاری تهیه و تدوین شده و در چهل و چهارمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۸۹/۱۱/۲۳ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

۱. بلک و هوکس. پرستاری داخلی و جراحی. ترجمه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ۱۳۸۵. تهران جامعه نگر، سالمی.
۲. سازمان نظام پرستاری. استاندارد های خدمات پرستاری. تهران. ۱۳۸۵.
۳. دکتر افتخار، زهرا؛ دکتر توگه، غلامرضا؛ دکتر یارندی، فریبا. راهنمای کامل شیمی درمانی. تهران: انتشارات موسسه فرهنگی انتشاراتی کتاب میر. ۱۳۸۰.
۴. دکتر اکبرزاده پاشا، حجت اله. انتشارات پاشا با همکاری گلبن نشر. تهران. چاپ پنجم ۱۳۹۰.
5. Smeltzer, Suzanne C. Hinkle, Janice L. Brunner and Suddarth Textbook of Medical – Surgical Nursing. 11th Edition, Philadelphia: Lippincott Co., 2010
6. Judith Schilling. Nursing Procedures. Fifth Edition. 2009
7. Karen, Holland. Mini Encyclopaedia of nursing. 2005
8. Sara Butler, Ramaswamy Govindan, Essential Cancer Pharmacology: The Prescriber's Guide, 2010

مداخلات پرستاری - تزریق داخل رگی فلونئورو اوراسیل - آیین کار

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، شناسایی و اجرای اصول کلی مداخلات پرستاری در تزریق داخل رگی فلونئورو اوراسیل به منظور کنترل رشد و تکثیر سلول های سرطانی، پیش گیری از عوارض احتمالی و نمایش طرح گام به گام این خدمت جهت بهبود کیفیت کار، پیشگیری از خطاهای احتمالی و همچنین امکان اجرای یکسان خدمات می باشد.

این استاندارد برای موارد زیر کاربرد دارد:

الف- در کلیه بخش های اورژانس ، عمومی و تخصصی در صورت نیاز به این خدمت برای ارائه مراقبت های پرستاری یکسان و روشن .

ب- در مراجع قضائی به منظور سندی قیاسی برای بررسی کیفیت اقدامات انجام شده .

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آن مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۸، مداخلات پرستاری- راهبرد و مدیریت تفکیک مواد و وسایل استفاده شده بیمارستانی بر اساس نوع آلودگی- آیین کار

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲، مداخلات پرستاری- گزارش نویسی - آیین کار

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱، مداخلات پرستاری- بررسی دستورات پزشک- آیین کار

۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۰۵، مداخلات پرستاری- آماده سازی داروهای شیمی درمانی- آیین کار

۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۰۶، مداخلات پرستاری- دادن داروهای شیمی درمانی - آیین کار

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود:

۱-۳

پرستار انکولوژی^۱

^۱ - Oncology Nurse

پرستاری است دارای مدارک زیر که گواهی های وی هر ۲ سال یک بار باید تمدید شود.

-کارشناسی پرستاری

- گواهی احیای قلبی - ریوی

- مهارت های مایع درمانی

- گواهی در زمینه داروهای آنتی نئوپلاستیک شامل فارماکولوژی، متابولیسم دارو، آماده سازی، محاسبه ی دوز دارویی، تداخلات دارویی و عوارض جانبی داروهای شیمی درمانی.

۲-۳

مددجو/ بیمار^۱

شخصی که برای دریافت خدمات درمانی به یکی از مراکز بهداشتی / درمانی مراجعه می کند .

۳-۳

۷ قانون تجویز دارو

۲7R

به منظور حصول اطمینان از تجویز دارو توسط پرستار، هفت قانون تجویز دارو وضع گردیده است این قوانین شامل موارد زیر می باشد:

۱- داروی صحیح

۲- دوز صحیح

۳- مددجو/ بیمار صحیح

۴- روش تجویز صحیح

۵- زمان صحیح

۶- گزارش نویسی صحیح

۷- علت صحیح

۴ اهداف مداخله ای

۱-۴ کنترل رشد و تکثیر سلول های سرطانی

۲-۴ پیش گیری از عوارض احتمالی

۵ حداقل وسائل مورد نیاز

۱-۵ وسایل محافظ شخصی (گان، ماسک، عینک، دستکش)

۲-۵ سرم قندی یا نمکی ۲۵۰ ml

¹ - Patient /Client

² - Seven Rights Of Medication Administration

۳-۵ سرنگ ۲۰ سی سی

۴-۵ ست وسائل تزریق وریدی

۵-۵ ست کنترل علائم حیاتی

۶-۵ وسایل کمک آموزشی نظیر بروشور و پمفلت

۷-۵ کیت نشت دارو

۸-۵ فرم رضایت نامه آگاهانه

۶ روش انجام کار

۱-۶ بررسی دستور پزشک مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱

۲-۶ بررسی آزمایشات مددجو/بیمار شامل:

۱-۲-۶ شمارش کامل و افتراقی سلول های خون ، شمارش روزانه پلاکت

۲-۲-۶ بیروبین ، آلکالن فسفاتاز ، AST ، ALT ، LDH

یادآوری - کاهش دوز دارو در بیلی روبین بیشتر از ۵ توصیه می شود.

۳-۲-۶ آزمون های عملکرد کلیه BUN ، کلیرانس کراتنین ، اسید اوریک سرم، الکترولیت ها قبل و حین درمان

هشدار- در صورت WBC کمتر از ۳۵۰۰ یا پلاکت کمتر از ۱۰۰۰۰۰ در ملی متر مکعب مصرف دارو باید قطع و به پزشک معالج اطلاع داده شود. موارد منع مصرف این دارو عبارت است از: سابقه قبلی یا بروز حساسیت مفرط بیمار/ مددجو به این دارو یا سرکوب مغز استخوان $WBC \leq 5000/mm^3$ یا $Plt \leq 100000 / mm^3$ یا جراحی بالقوه جدی، وضعیت تغذیه ای ضعیف یا جراحی های بزرگ در ماه قبل

۳-۶ اخذ رضایت نامه آگاهانه از مددجو/بیمار (مطابق با پیوست ب)

۴-۶ بررسی وضعیت بیمار/ مددجو قبل از شروع درمان و کسب اطلاعاتی در زمینه تاریخچه پزشکی و شیمی درمانی های قبلی وی

۵-۶ در صورت استفاده از شکل تزریقی دارو :

۱-۵-۶ آماده سازی دارو براساس قوانین مربوط به آماده سازی دارو های شیمی درمانی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۰۵

۲-۵-۶ رقیق کردن دارو با توجه به اصول آماده سازی دارو های شیمی درمانی و بر اساس دستور کارخانه سازنده دارو.

۳-۵-۶ در صورت تشکیل کریستال، قرار دادن ویال در آب گرم

هشدار- در صورتی که کریستال ها در آب گرم ناپدید نشد، دارو غیر قابل مصرف است.

۴-۵-۶ انتقال وسائل تزریق به بالین مددجو/بیمار

۵-۵-۶ در دسترس قرار دادن کیت نشت دارو مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۰۶

۶-۵-۶ بررسی هویت مددجو/بیمار دو مرتبه قبل از شروع درمان

۷-۵-۶ ارائه توضیحات لازم به مددجو/بیمار در مورد روش انجام کار

۸-۵-۶ تهیه یک خط وریدی

۹-۵-۶ در صورت وجود خط وریدی حصول اطمینان از باز بودن مسیر رگ

۱۰-۵-۶ در صورت تجویز پزشک تزریق داروی ضد استفراغ ۳۰ تا ۶۰ دقیقه قبل از تجویز دارو

۱۱-۵-۶ رعایت نکات استریل در حین تزریق

۱۲-۵-۶ اتصال سرم حاوی دارو یا سرنگ محتوی دارو به خط وریدی

یادآوری- این دارو با وارفارین تداخل دارویی دارد. زیرا باعث افزایش INR می شود.

هشدار- داروی رقیق نشده را می توان از راه تیوب Y یا سه راهی طی ۱ تا ۳ دقیقه تجویز نمود یا با محلول نرمال سالین یا

دکستروز واتر ۵٪ رقیق نموده و ظرف ۲ تا ۸ ساعت انفوزیون وریدی کرد.

۱۳-۵-۶ انجام اقدامات درمانی لازم در صورت نشت دارو به فضای خارج از ورید مطابق با استاندارد ملی

ایران شماره ۱۵۱۰۶

۶-۶ در صورت استفاده از شکل پمادی دارو :

۱-۶-۶ پوشیدن دستکش

۲-۶-۶ استفاده از آپلیکاتور پلاستیکی یا چوبی

۳-۶-۶ قرار دادن پماد به میزان دستور داده شده در موضع مورد نظر

۷-۶ جمع آوری وسائل مصرفی باقی مانده از تزریق با رعایت اصول بهداشتی و ایمنی مطابق با استاندارد

ملی ایران شماره ۱۵۰۱۸

۸-۶ ثبت اطلاعات و یافته ها مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲ شامل :

الف- زمان شروع تزریق ، مدت تزریق ، دوز دارو

ب- محل تزریق ، مشاهدات اولیه مربوط به محل تزریق ، وضعیت محل تزریق بعد از انجام فرایند کار

پ- حوادث احتمالی روی داده حین تزریق و اقدامات پرستاری انجام شده

ت- آموزش های داده شده

۷ شرایط انجام کار

۷-۱ دقت و صحت در انجام کار

۷-۲ حفظ حریم و حرمت مددجو/ بیمار

۷-۳ ارائه توضیحات لازم به مددجو/ بیمار

۷-۴ رعایت نکات استریل، ایمنی و بهداشتی

۸ شرایط ارائه دهنده خدمت

این فرایند کار توسط پرستار آنکولوژی و در کلیه بخش های شیمی درمانی، بخش های عمومی و مراکز درمانی جهت مددجو/بیمار انجام می شود .

۹ نکات آموزشی

۹-۱ در صورت پائین بودن گلبول های سفید، رعایت ایزولاسیون حفاظتی مددجو/بیمار انجام شود.

۹-۲ شستشوی دهان سه تا چهار بار در روز انجام شود.

۹-۳ جهت مسواک کردن از مسواک های نرم استفاده شود.

۹-۴ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه دریافت غذاهای حاوی آهن، مکمل های ویتامینی و در صورت همزمانی با رادیوتراپی دریافت مقداری لبنیات

۹-۵ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه گزارش عوارض استوماتیت نظیر خونریزی ، نقاط سفید وزخم دهان

۹-۶ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه گزارش نشانه های عفونت، تب و جراحی گلو و علائم شبه آنفولانزا

۹-۷ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه گزارش نشانه های آنمی، خستگی، سردرد، غش وضعف، کوتاه شدن تنفس و تحریک پذیری

۹-۸ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه پرهیز در استفاده از تیغ ریش تراشی و دهان شویه های تجارتي

۹-۹ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه پرهیز از مصرف فرآورده های آسپیرین

۹-۱۰ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه پرهیز از انجام واکسیناسیون در طی درمان

۹-۱۱ جلوگیری از بارداری در طی درمان هم برای مردها و هم خانم ها

۹-۱۲ آموزش به مددجو/ بیمار در زمینه پرهیز از قرار گرفتن در معرض آفتاب یا استفاده از کرم های ضد آفتاب بنا به توصیه پزشک مربوطه برای جلوگیری از حساسیت به نور

۹-۱۳ آموزش به مددجو/ بیمار در مورد اینکه بهبود کامل بعد از استعمال موضعی ممکن است تا (۱ الی ۲) ماه بعد از قطع مصرف دارو بروز نکند.

۹-۱۴ آموزش به بیمار/ مددجو جهت پرهیز ازرفت و آمد در مکان های شلوغ و افراد مبتلا به عفونت

- ۹-۱۵ آموزش به بیمار/ مددجو جهت پرهیز از مصرف غذاهای حاوی اسید سیتریک ، غذاهای داغ و زبر
- ۹-۱۶ آموزش به بیمار/ مددجو جهت گزارش علائم و نشانه های عفونت مانند تب، جراثیم گلو، علائم شبه انفلوانزا.
- ۹-۱۷ آموزش به بیمار/ مددجو جهت گزارش علائم و نشانه های عفونت مانند خستگی، سردرد، غش و ضعف، کوتاه شدن نفس و تحریک پذیری.
- ۹-۱۸ آموزش به بیمار/ مددجو جهت گزارش علائم و نشانه های آنمی: خستگی، سردرد، غش و ضعف، کوتاه شدن تنفس و تحریک پذیری.
- ۹-۱۹ داروی فلوئورواوراسیل توسط کبد متابولیزه می شود. عمدتاً به صورت CO₂ از راه تنفس دفع شده و باقیمانده آن توسط کلیه ها دفع می شود.
- ۹-۲۰ معاینه روزانه دهان و گزارش علائم، می توان از لیدوکائین ویسکوز استفاده نمود.
- ۹-۲۱ تزریق دوز دارو به صورت بولوس نسبت به انفوزیون وریدی مداوم بیشتر باعث دپرسیون مغز استخوان می شود. در حالی که انفوزیون مداوم داخل وریدی بیشتر باعث اسهال و سندرم دستکش- جوراب می شود. این سندرم با علائم پارستزی، اریتم یا ادم کف دست ها و پاها مورد ارزیابی قرار می گیرد.
- ۹-۲۲ در صورت دستور پزشک معالج و پایین بودن گلبول های سفید، ایزوله کردن بیمار/ مددجو
- ۹-۲۳ عوارض شایع این دارو شامل: ضعف و ناراحتی عمومی، تهوع و استفراغ، اسهال و بی اشتها، پوسته ریزی، خارش، پوست درد و سوزش عمومی، زخم های گوارشی، استوماتیت.

پیوست الف
(الزامی)
حقوق مددجو/ بیمار

الف-۱ مددجو/ بیمار حق دارد در اسرع وقت درمان و مراقبت مطلوب، مؤثر و همراه با احترام کامل را بدون توجه به عوامل نژادی فرهنگی و مذهبی از گروه درمان انتظار داشته باشد.

الف-۲ مددجو/ بیمار حق دارد محل بستری، پزشک، پرستار و سایر اعضای گروه معالج را در صورت تمایل بشناسد.

الف-۳ مددجو/ بیمار حق دارد در خصوص مراحل تشخیص، درمان و سیر پیشرفت بیماری خود اطلاعات ضروری را شخصاً و یا در صورت تمایل از طریق یکی از وابستگان از پزشک معالج درخواست نماید به طوری که در فوریت‌های پزشکی این امر نباید منجر به تأخیر در ادامه درمان یا تهدید جانی مددجو/ بیمار گردد.

الف-۴ مددجو/ بیمار حق دارد قبل از معاینات و اجرای درمان اطلاعات ضروری در خصوص عوارض احتمالی و یا کاربرد سایر روش‌ها را در حد درک خود از پزشک معالج دریافت و در انتخاب شیوه نهایی درمان مشارکت نماید.

الف-۵ مددجو/ بیمار حق دارد در صورت تمایل شخصی و عدم تهدید سلامتی آحاد جامعه طبق موازین قانونی رضایت شخصی خود از خاتمه درمان را اعلام و یا به دیگر مراکز درمانی مراجعه نماید.

الف-۶ مددجو/ بیمار حق دارد جهت حفظ حریم شخصی خود از محرمانه ماندن محتوای پرونده پزشکی، نتایج معاینات و مشاوره‌های بالینی جز در مواردی که براساس وظایف قانونی از گروه معالج استعلام صورت می‌گیرد اطمینان حاصل نماید.

الف-۷ مددجو/ بیمار حق دارد از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد لذا حضور بالینی افرادی که مستقیماً در روند درمان شرکت ندارند موقوف به کسب اجازه مددجو/ بیمار خواهد بود.

الف-۸ مددجو/ بیمار حق دارد از دسترسی به پزشک معالج و دیگر اعضای اصلی گروه معالج در طول مدت بستری، انتقال و پس از ترخیص اطمینان حاصل نماید.

پیوست ب
(الزامی)

منشور حقوق بیمار / مددجو در ایران

ب-۱ بینش و ارزش

یکایک افراد جامعه متعهد به حفظ و احترام به کرامت انسان ها می باشند. این امر در شرایط بیماری از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بر اساس قانون اساسی توجه به کرامت والای انسانی از اصول پایه نظام جمهوری اسلامی بوده ، دولت موظف است خدمات بهداشتی - درمانی را برای یکایک افراد کشور تأمین کند. بر این اساس ارائه خدمات سلامت باید عادلانه و مبتنی بر احترام به حقوق و رعایت کرامت انسانی بیماران صورت پذیرد .

این منشور با توجه به ارزشهای والای انسانی و مبتنی بر فرهنگ اسلامی و ایرانی و بر پایه برابری کرامت ذاتی تمامی گیرندگان خدمات سلامت و با هدف حفظ ، ارتقا و تحکیم رابطه انسانی میان ارائه کنندگان و گیرندگان خدمات سلامت تنظیم شده است.

ب-۲ حقوق بیمار / مددجو

ب-۲-۱ دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار/ مددجو است .
ارائه خدمات سلامت باید:

ب-۲-۱-۱ شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزشها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد ؛

ب-۲-۱-۲ بر پایه ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد ؛

ب-۲-۱-۳ فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد ؛

ب-۲-۱-۴ بر اساس دانش روز باشد ؛

ب-۲-۱-۵ مبتنی بر برتری منافع بیمار/ مددجو باشد ؛

ب-۲-۱-۶ در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت های درمانی بیماران/ مددجویان باشد ؛

ب-۲-۱-۷ مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد ؛

ب-۲-۱-۸ به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت های غیرضروری باشد ؛

ب-۲-۱-۹ توجه ویژه ای به حقوق گروه های آسیب پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران/ مددجویان روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد ؛

ب-۲-۱-۱۰ در سریع ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار/ مددجو باشد ؛

- ب-۲-۱-۱۱ با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد ؛
- ب-۲-۱-۱۲ در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد ؛
- ب-۲-۱-۱۳ در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار/ مددجو به واحد مجهز فراهم گردد؛
- ب-۲-۱-۱۴ در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار/ مددجو قریب الوقوع می باشد با هدف حفظ آسایش وی ارائه گردد. منظور از آسایش کاهش درد و رنج بیمار/ مددجو ، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار/ مددجو در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد .
- ب-۲-۲-۱ اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
- ب-۲-۲-۱-۱ محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد :
- ب-۲-۲-۱-۲ مفاد منشور حقوق بیمار/ مددجو در زمان پذیرش ؛
- ب-۲-۲-۱-۳ ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم های حمایتی در زمان پذیرش ؛
- ب-۲-۲-۱-۴ نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
- ب-۲-۲-۱-۵ روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن ، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار ؛
- ب-۲-۲-۱-۶ نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان ؛
- ب-۲-۲-۱-۷ کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند .
- ب-۲-۲-۱-۸ ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان ؛
- ب-۲-۲-۲ نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :
- ب-۲-۲-۱-۱ اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:
- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار/ مددجو گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).

-بیمار/ مددجو علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار/ مددجو محترم شمرده شود، مگر این که عدم اطلاع بیمار/ مددجو، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

ب-۲-۲-۲-۲ بیمار/ مددجو می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

ب-۲-۳ حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار/ مددجو در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود .

ب-۲-۳-۱ محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

ب-۲-۳-۱-۱ انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛

ب-۲-۳-۱-۲ انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛

ب-۲-۳-۱-۳ شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم و نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛

ب-۲-۳-۱-۴ قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

ب-۲-۳-۱-۵ اعلام نظر قبلی بیمار/ مددجو در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار/ مددجو واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار/ مددجو قرار گیرد .

ب-۲-۳-۲ شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد :

ب-۲-۳-۲-۱ انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار/ مددجو باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛

ب-۲-۳-۲-۲ پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار/ مددجو جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود .

ب-۲-۴ ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار/ مددجو (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد .

ب-۲-۴-۱ رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار/ مددجو الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛

ب-۲-۴-۲ در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار/مددجو احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار/مددجو فراهم گردد؛

ب-۲-۴-۳ فقط بیمار/مددجو و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار/مددجو و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

ب-۲-۴-۳ بیمار/مددجو حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

ب-۲-۵ دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار/مددجو است .

ب-۲-۵-۱ هر بیمار/مددجو حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید ؛

ب-۲-۵-۲ بیمار/مددجویان حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند ؛

ب-۲-۵-۳ خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود .

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار/مددجو- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار/مددجو شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید .

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

پیوست پ

(الزامی)

فرم رضایت آگاهانه جهت انجام شیمی درمانی

نام مددجو/بیمار.....

تشخیص.....

تاریخ شروع درمان.....

تاریخ اخذ رضایت نامه

خطرات درمان پیشنهادی

بدین وسیله تأیید می نمایم که پزشک معالج مندر مورد عوارض احتمالی ناشی از مصرف دارو های شیمی درمانی ، همچنین مزایا و درمان های جایگزینی با اینجانب مذاکره نموده است. لذا این رضایت نامه بطور آگاهانه توسط اینجانب با درک این موضوع که این دارو ها دارای عوارضی بوده ، تکمیل گردیده است. همچنین بدین وسیله اینجانب اجازه انجام سایر خدمات درمانی مرتبط را به پرستاران و سایر پزشکان همکار با پزشک معالج خود می دهم .

همچنین اینجانب بدین وسیله اجازه می دهم که پزشک معالج من رژیم درمانی زیر را جهت معالجه من مورد استفاده قرار دهد.

.....
.....
.....
.....
.....

امضاء پزشک معالج

امضاء مددجو/بیمار

امضاء شاهد